

Sairaalatyöryhmän loppuraportti

18.11.2024

Työryhmän asettaminen, kokoonpano ja työskentely

- aluehallitus nimitti työryhmän 24.6.2024 ja määräsi toimikaudeksi vuoden 2024. Työryhmän tehtävät on määritelty työryhmän perustamispäätöksessä.
- työryhmään hallitus nimesi Anna-Kristiina Mikkosen, Kirsi Visusen, Ari Hännisen, Tapio Honkamaan ja Heikki Laukkasen. Työryhmä valitsi järjestäytymiskokouksessa puheenjohtajaksi Heikki Laukkasen ja varapuheenjohtajaksi Anna-Kristiina Mikkosen.
- Työryhmän sihteerinä on toiminut terveystalvelujen toimialajohtaja Kimmo Kuosmanen. Työryhmän asiantuntijoina ovat olleet hyvinvointialuejohtaja Santeri Seppälä ja sairaalapalvelujen vt. johtaja Salli Koiramäki syyskuun loppuun asti ja 1.10.2024 lukien sairaalapalvelujen johtaja Anu Turpeinen sekä johtajaylilääkäri Jaana Luukkonen.
- työryhmä on kokoontunut seitsemän kertaa. Kokouspäivät: 8.7., 12.8.(Mikkelin sairaalaan esittely), 26.8. (Savonlinnan sairaalaan esittely), 9.9., 14.10, 8.11 ja 18.11.

Työryhmän lähtökohdat

- talouden osalta valtuuston vuoden 2024 talousarvio ja taloussuunnitelma (joulukuu 2023) sekä valtuuston linjaukset 17.6. talouden tasapinotuksesta lähivuoseksi terveystalveluiden osalta
- hallituksen lausunnolla ollut lakiluonnos toukokuulta ja hallituksen esitys eduskunnalle ns. sairaalalaiksi lokakuun alussa.

Tapahtumat työryhmän työskentelyn aikana

- aluehallitus antoi samassa kokouksessa lausunnon sairaalalaista kuin nimitti työryhmän. Edunvalvontaan käsiteltiin myös 26.8. aluehallituksessa
- Eloisassa käytiin muutosneuvottelut elo - syyskuussa aluehallituksen 24.6. päätöksen mukaisesti valtuuston 17.6 linjaamien taloustavoitteiden toteuttamiseksi. Neuvotteluissa käytiin läpi järjestöjen kanssa talouden tasapainon ja sairaalalain edellyttämät muutokset. Hallitus hyväksyi neuvottelutuloksen 30.9.2024.
- aluevaltuusto on käsitellyt 7.10. aluehallituksen esityksestä talouden tasapainottamista. Valtuuston palautti terveystalouden linjakuset uuteen valmisteluun ja päätti samalla, että sairaalaryhmän tulee ottaa kantaa muutosesityksiin ja aikatauluihin.
- maan hallitus on antanut budjettilakina ns. sairaalalain eduskuntaa ja se on nyt valiokuntakäsittelyssä. Sairaalalaki vaikuttaa merkittävästi Eloisan sairaaloiden työnjakoon.
- Aluevaltuusto hyväksyi YTA- sopimuksen 7.10 ja siinä linjattiin erikoissairaanhoidon jatkovalmistelua koko YTA-alueella. Itä-Suomen yhteistoimialueen johtoryhmä käynnisti selvitykset 31.10.2024.
- työryhmän toimesta lähetettiin STM:n virkamiehille syyskuun puolivälissä vastattavaksi kirjalliset ns. sairaalalakiin liittyvät kysymykset, joita olivat tehnyt aluehallituksen ja työryhmän jäsenet. Ministeriön vastaukset jaettiin aluehallituksen talouden tasapainotusohjelman mukana valtuustolle 7.10.2024 kokouksen esityslistan liitteenä.
- Hyvinvointialue kävi 7.11. 2024 lainmukaiset ohjausneuvottelut ministeriöiden kanssa ja sai sieltä suosituksia, joilla on vaikutuksia päätöksentekoon sairaalapalveluiden työnjaon ja aikataulujen osalta.
- aluehallitus käynnisti 26.8.2024 lisälainoittoneuvottelut valtion kanssa, neuvottelut ovat kesken.
- P-P -mallin osalta Eloisa käynnisti kesällä 2023 yritysten kanssa markkinavuoropuhelun, joka keskeytyi, kun maan hallitus asetti ns. sairaalaryhmän. Työryhmän työskentelyn aikana Eloisa on ollut yrityksiin yhteydessä P-P -mallista. Yritykset odottavat nyt valtion linjauksia. Sosterin aikana on useamman kerran P-P -mallia selvitetty ja sille ei ole ollut koskaan henkilöstön tukea ja Sosteri ei ole vienyt asiaa selvittelyä pidemmälle.
- henkilöstön virallinen kuuleminen on tapahtunut muutosneuvotteluissa. Syksyn aikana on molemmissa sairaaloissa ja sairaaloiden kesken henkilöstön kanssa järjestetty kymmeniä työpajoja toimintamuutosten toteuttamisesta sekä uusista toimintamalleista, kuten potilasohjauksesta, yksiköiden työnjaosta ja yhdenmukaisista hoitokäytännöistä. Henkilöstö on hyvin perillä muutosten aikataulusta ja sisällöstä

Työryhmän linjausten lähtökohta

- todetaan lähtökohdaksi, että hallituksen esityksen mukaisen sairaalalain tullessa eduskunnassa hyväksytyksi, niin se muuttaa Eloisan sairaaloiden toimintaa mm. seuraavasti
  - ⇒ Savonlinnan sairaala muuttuu keskussairaalasta sairaalaksi
  - ⇒ Savonlinnan osalta sairaalan toimintaa rajoitetaan (yöaikainen päivystys ja raskas kirurgia) ja muilta osin toiminta jää hyvinvointialueen päätösvaltaan
  - ⇒ Osasta lainsäädännön mahdollistavasta toiminnasta (päivystys ja leikkaustoiminta) joudutaan sopimaan YTA-alueen hyvinvointialueiden kanssa
  - ⇒ mahdollinen P-P -mallin toteutus Savonlinnassa tulisi tapahtumaan lakiesityksen puitteissa
  - ⇒ Mikkelin sairaalalle - kaikille keskussairaaloille laki asettaa palvelujen osalta velvoitteita ja määrittää palvelutason
  - ⇒ työryhmä on saanut sairaaloiden toiminnasta ja työnjaosta laajasti informaatiota toimivalta johdolta ja tutustunut sairaaloiden toimintaan. Lisäksi työryhmällä on ollut käytössä NHG ja Valorin raportit terveyspalveluiden säästömahdollisuudesta ja sairaaloiden työnjaosta, joiden yhteenvedot olivat valtuuston 7.10.2024 liitteissä.
  - ⇒ työryhmä käynyt läpi joulukuun valtuustoa varten valmistellut materiaalin erityisesti päivystysten, leikkauksien, sairaaloiden työnjaon ja aikataulujen osalta. Tältä perusteelta työryhmä antaa seuraavat linjaukset

Työryhmän yksimieliset suositukset (yksi varauma)

- a. työryhmä kannattaa sitä, että Savonlinnassa on jatkossa lakiesityksen mukainen rajoitettu erikoissairaanhoidon päivystys
- b. nykyistä tekonivelkirurgiaa on syytä Savonlinnassa jatkaa niin pitkään kuin laki sen sallii
- c. työryhmä pitää viranhaltijoiden valmistelemaa toimintamallia poliklinikoiden toiminnasta ja sairaaloiden välisestä työnjaosta hyvin perusteltuna. Työnjakoon voi vielä vaikuttaa alkuvuodesta annettava asetus. (tähän Anna-Kristiina Mikkonen varauma)
- d. Päiväkirurgiaa tulee asetuksen ja henkilöresurssien rajoissa siirtää Mikkelistä Savonlinnaan.
- e. Työryhmä pitää tavoiteltavana sitä, että päiväsaikaan sairaalassa päivystää kolme lääkäriä.
- f. muutokset on mahdollista toteuttaa nykyisten rakennusten puitteissa ja siirrettävä raskaskirurgia sopii Mikkelisiin nykyisiin rakenteisiin
- g. selvitysten mukaan nykyinen ambulanssikapasiteetti riittää muutostilanteessa, koska ambulanssien tehtävien määrä on vuoden aikana laskenut noin 15 %

Etelä-Savon hyvinvointialue Eloisa

Mikkeli: Porrassalmenkatu 35–37, 50100 Mikkeli

Savonlinna: Keskussairaalan tie 6, 57120 Savonlinna

Pieksämäki: Tapparakatu 1–3, 76100 Pieksämäki

Vaihde 015 411 4100 | kirjaamo@etelasavonha.fi | www.etelasavonha.fi

- (AB-tehtävät noin 35 %). Mikäli ensihoidon toimintavalmiusajoissa tapahtuu yllättäviä muutoksia, tulee aluehallituksen tehdä tilanteen edellyttämiä korjauksia järjestelmään.
- h. taloudellisesti oleellista on Eloisan osalta erikoissairaanhoidon sairaalapaikkojen sopeuttaminen tarvetta vastaavaksi, esitys on noin 40 vuodepaikan vähentäminen. Tähän liittyen Savonlinnan vapautuva kapasiteetti on perusteltua ottaa perusterveydenhuollon ja ikäpalveluiden käyttöön.
  - i. mikäli eduskunta hyväksyy lainsäädännön osana valtion talousarviota, niin työryhmä korostaa sitä, että lakiesityksen muutosten läpivientiin on syytä käyttää koko alkuvuosi ja tässä mielessä vaiheittain eteneminen virkamiesesityksen mukaisen aikataulun pohjalta on perusteltu. Tämä edellyttää, että esitykset hyväksytään joulukuun valtuustossa.
  - j. toimintamalin muutokset tulee toteuttaa sillä tavoin, että kaikissa hoitoketjuissa voidaan varmistaa potilasturvallisuus
  - k. Työryhmällä ei ole ollut mahdollista perusteellisesti selvittää mm. epäselvän lainsäädännön vuoksi P-P -mallin toteutusta ja mikäli aluehallitus katsoo, niin sen selvittelyä voidaan jatkaa. P-P -mallin jatkoselvittely ei vaikuta Savonlinnan sairaalan lakiesityksen mukaisiin muutoksiin.
  - l. Ensisijaisesti erikoissairaanhoidon työnjakoa ja yhteistyötä tulee selvittää YTA-alueella. Työryhmän esittää, että Eloisan tavoite YTA-neuvotteluissa on näiden suositusten mukainen toimintamalli Savonlinnan sairaalassa.
  - m. aluehallituksen tulee varmistaa oikean ja luotettavan tiedon välittäminen kansalaisille edessä olevista muutoksesta ja sen vaikutuksista palveluihin
  - n. sairaaloiden suunnitellun toiminnan varmistamisen kannalta on tärkeää, että Eloisa työnantajamaine pysyy hyvänä ja se onnistuu rekrytoimaan riittävästi vakituista henkilökuntaa.

Lisäksi Kirsi Visunen ja Anna-Kristiina Mikkonen halusivat jättää kannanotot koko ns. sairaalalakiuudistuksesta osana työryhmän työtä.